

# Learning in and Acceptance of Using Work-Integrated Learning by Students in “Policy Implementation and Evaluation” Subject

Wisuttinee Taneerat<sup>1</sup>

Received: May 5, 2024 Revised: August 3, 2024 Accepted: August 4, 2024

## Abstract

This research focused to study 1) the student learning and 2) the level of students' opinions towards using work-integrated learning in “policy implementation and evaluation” subject. The study employed a mixed method. The sample consisted of 32 third-year students from the Public Administration Program, Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus, who enrolled in the “policy implementation and evaluation” subject in the first semester of the academic year 2022. The researchers collected data by in-depth interviews, observations during activities, and questionnaires. The results revealed that 1) students could achieve multiple learning outcomes in social domain, cognitive domain, affective domain, and psychomotor domain; and 2) the students had a high level of overall opinion ( $\bar{X}=4.62$ , S.D.=0.42), while the issue of encouraging learners to work with others had the highest average score ( $\bar{X}=4.79$ , S.D.=0.42), and the issue of assisting learners in reasoning got the least average score ( $\bar{X}=4.47$ , S.D.=0.51).

**Keyword:** Learning Outcome; Work-Integrated Learning; Policy Implementation and Evaluation; Research-based Learning

---

<sup>1</sup> Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University, Trang Campus

\* Corresponding author e-mail: wisuttinee.t@psu.ac.th; twisuttinee@gmail.com

# การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผล

วิสุทธินี ธานีรัตน์<sup>1</sup>

รับบทความ: 5 พฤษภาคม 2567 แก้ไขบทความ: 3 สิงหาคม 2567 รับผิดชอบ: 4 สิงหาคม 2567

## บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน และ 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล ดำเนินการวิจัยโดยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตของอาจารย์ผู้สอน และแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้หลายด้าน ทั้งด้านสังคม ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย 2) นักศึกษามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.62$ ,  $S.D.=0.42$ ) โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X}=4.79$ ,  $S.D.=0.42$ ) ส่วนประเด็นการช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีเหตุผล มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ( $\bar{X}=4.47$ ,  $S.D.=0.51$ )

**คำสำคัญ:** ผลลัพธ์การเรียนรู้; การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน; การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผล; การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

<sup>1</sup> คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

\* Corresponding author e-mail: wisuttinee.t@psu.ac.th; twisuttinee@gmail.com

## บทนำ

เมื่อก้าวถึงเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) หรือที่รู้จักกันในชื่อของ SDGs ก็คือ การพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลใน 3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) อันประกอบด้วย 1) ด้านสังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ และ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม การจะสร้างให้เกิดความสมดุลดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายที่จำเป็นต้องบรรลุเอาไว้ทั้งหมด 17 เป้าหมาย ครอบคลุมใน 5 มิติ โดยเฉพาะมิติทางด้านสังคมนั้น ถือได้ว่าเป็นมิติหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นมิติที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของคนในประเทศได้เป็นอย่างดี (Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council, 2022) ดังนั้น การที่แต่ละประเทศจะสามารถบรรลุเป้าหมายในมิติอื่น ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องผ่านด่านทดสอบปรกการด่านนี้ที่สำคัญ

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาเกี่ยวกับทางด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่าองค์การสหประชาชาติมุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐในแต่ละประเทศกำหนดนโยบายเพื่อสร้างหลักประกันว่าทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม รวมทั้งการสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะต้องครอบคลุมหลายประเด็น เช่น การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัย โดยการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพด้วย เพราะการศึกษาเป็นหนึ่งในแรงขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations, 2022) สำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการศึกษาวิชาการชั้นสูง (National Statistical Office, 2021) และยิ่งถือเป็นการเรียนที่สำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์เพื่อก้าวสู่ตลาดแรงงาน ดังนั้น การสร้างและหล่อหลอมให้เป็นบุคลากรที่มีศักยภาพสูง (High Performance) จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสถาบันการศึกษา ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่ากระบวนการในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอีกขั้นหนึ่งในการทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งมีผลการศึกษาวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่า ความพร้อมของกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับผลผลิต/ประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดังกล่าว ยิ่งในปัจจุบันเป็นลักษณะของการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแล้วนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมค่อนข้างมาก โดยรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ 4.0 ควรเป็นรูปแบบที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดผลิตภาพ และคิดรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถสร้างผลผลิตหรือนวัตกรรมสร้างสรรค์ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4.0 ก็ควรเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพระหว่างเรียนตามสภาพจริง ที่เน้นการปฏิบัติซึ่งสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลเครื่องมือและวิธีการอย่างหลากหลาย ซึ่งการดำเนินการที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบนี้ ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์การศึกษาไทย 4.0 ได้โดยสมบูรณ์ (Asawapoom, 2018) สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดน ถือได้ว่าเป็นยุคที่มีความปั่นป่วนเกิดขึ้น (Disruptive Era) ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงและมีประเด็นท้าทายต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนั้น นโยบายทางด้านการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความพร้อมและสามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นได้ (Ball, 1998)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ถือได้ว่าเป็นกลยุทธ์การสอน กลยุทธ์หนึ่งซึ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยเองได้กำหนดให้ในทุกรายวิชาต้องมีการนำ กลยุทธ์นี้มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สิ่งสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก คือ ผู้สอนต้องมีการออกแบบวิธีการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนรู้ มีการทำงานร่วมกัน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกันระหว่าง ผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รวมทั้งผู้สอนต้องแสดงบทบาทในการให้คำปรึกษา แนะนำ รับฟัง เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อคิดเห็นสะท้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียน ตลอดจน ต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทราบข้อมูล/แนวทางในการพัฒนา ตนเองได้ต่อไป สำหรับการศึกษาตามแนวทางไทยแลนด์ 4.0 ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าวและการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันที่เกิดขึ้นด้วย สำหรับสมรรถนะที่ จำเป็นสำหรับครูในการศึกษายุค 4.0 ประกอบด้วย (1) สมรรถนะแกนกลางของการศึกษายุค 4.0 10 ด้าน ได้แก่ 1. การคิดแบบมีวิจารณญาณ 2. การคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3. การสร้างนวัตกรรม 4. ความเป็นผู้ประกอบการ 5. การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต 6. การใช้เทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ 7. การมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น 8. การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม 9. การมีภาวะผู้นำ และ 10. การมี จิตสาธารณะ และ (2) สมรรถนะวิชาชีพครู 6 ด้าน ได้แก่ 1. ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2. การพัฒนาหลักสูตร 3. ความรู้ลึกในเนื้อหาวิชาและวิธีวิทยาการสอน 4. การประเมินผลและการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 5. การพัฒนาผู้เรียน และ 6. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Prachyapruit, 2017)

อย่างไรก็ตาม การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และลงมือ ทำนั้น ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้สอนต้องพยายามหาวิธีการให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะการจัดการเรียน การสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work-Integrated Learning: WIL) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยม เนื่องจากเป็นกระบวนการ จัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพและการประยุกต์ใช้ในโลกความเป็นจริง (Yamnun, 2004) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาในระดับ อุดมศึกษาที่ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานให้แก่ นักศึกษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียม ความพร้อมให้นักศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดงานที่มีการแข่งขันสูง โดยการบูรณาการ การเรียนรู้ทางวิชาการกับประสบการณ์เชิงปฏิบัติ ด้วยการส่งเสริมการพัฒนาของแรงงานที่มีความ สามารถและรอบด้าน (Smith, Ferns, & Russell, 2014) ทั้งในด้านการพัฒนาความสามารถต่าง ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการประสบความสำเร็จ ในที่ทำงาน ตลอดจนทำให้นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากนักศึกษาที่ผ่าน กิจกรรมการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน จะมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ เชิงทฤษฎีในสถานการณ์จริง ทำให้พวกเขามีความน่าสนใจมากขึ้นในสายตาของนายจ้างที่มีศักยภาพ (Jackson & Rowe, 2023) ช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพที่สามารถนำไปสู่ การเสนองานและความก้าวหน้าในอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการ จ้างงานที่สูงขึ้นให้กับนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาได้อีกด้วย (Mabungela & Mtiki, 2024)

ในส่วนของรายวิชา 944-342 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพเลือกทางด้านนโยบายของนักศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 โดยมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร (PLOs) ในการสร้างบัณฑิตที่เป็นผู้นำนวัตกรรมทางด้านการจัดการ ดังนั้น เพื่อให้ นักศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังในระดับหลักสูตร และในระดับรายวิชา (CLOs) รวมทั้งเพื่อเป็นการบูรณาการการเรียนการสอนกับการบริการวิชาการได้ ผู้วิจัยจึงนำนักศึกษาในรายวิชาเข้าร่วมการฝึกกระบวนการปฏิบัติผ่านการลงมือปฏิบัติจริงจากกิจกรรมภายนอกห้องเรียน ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน ในการร่วมกิจกรรมการวิจัยประเมินผล “โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG (U2T for BCG and Regional Development)” หรือโครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปใช้เพื่อจัดทำโครงการและวิเคราะห์โครงการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ได้ในลำดับต่อไป

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

### การทบทวนวรรณกรรม

#### 1. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นการจัดการศึกษาแบบผสมกลมกลืนระหว่างประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพนอกห้องเรียนกับการเรียนในห้องเรียน ทั้งในรูปแบบการศึกษาวิจัย การฝึกงาน การทำงานเพื่อสังคม การทำงานในสถานประกอบการหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยสามารถจัดแบ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานออกได้ 9 ลักษณะ คือ 1) การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา 2) การเรียนสลับการทำงาน 3) สหกิจศึกษา 4) การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน 5) หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม 6) พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน 7) การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง 8) การปฏิบัติงานภาคสนาม และ 9) การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (Yamnun, 2004) ซึ่งหลักการเรียนรู้ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ประกอบด้วย การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) การเรียนรู้ด้วยการทำโครงการ (Project-based Learning) การเรียนโดยใช้การทำงานเป็นฐาน (Work-based Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based Learning) การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) และการเรียนรู้ด้วยการทำวิจัย (Research-based Learning) (Yawai & Vongchavalitkul, 2019)

## 2. แนวคิดการประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)

ด้วยสาเหตุที่นโยบายสาธารณะเป็นกลไกสำคัญที่รัฐจะทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น ในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายของรัฐก็จะเป็นไปตามความคาดหวังของรัฐว่า รัฐประสงค์จะแก้ปัญหาอะไรให้กับประชาชน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงว่า รัฐจะตอบสนองความต้องการของประชาชนในเรื่องใดบ้าง หลังจากที่กำหนดแนวทางการแก้ปัญหา พร้อมทั้งแนวทางการสนองความต้องการเรียบร้อยแล้ว รัฐก็จะพัฒนาโลกต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อให้สามารถรองรับการดำเนินการตามนโยบายที่รัฐต้องการ ทั้งนี้ ก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้ว่า รัฐได้ดำเนินการไปได้มากน้อยแค่ไหน จนกว่าจะมีการประเมินผลสำเร็จของนโยบายว่า นโยบายที่ดำเนินการนั้นได้แก้ปัญหาไปมากน้อยเพียงใด และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้แค่ไหน ดังนั้น การประเมินผลนโยบายจึงเป็นกระบวนการที่มีขึ้นเพื่อทราบถึงผลสำเร็จจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งนี้ ผลการประเมินที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ (Success) หรือความล้มเหลว (Failure) ของนโยบายนั้นมีส่วนช่วยให้ทราบว่า มีปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goals) วัตถุประสงค์ (Objective) ของนโยบาย ตลอดจนทรัพยากรที่ใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการนำนโยบายปฏิบัติ (Process) หน่วยงานที่รับผิดชอบ (Organization) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ซึ่งเป็นเครื่องมือให้ผู้ตัดสินใจตัดสินใจว่าจะยกเลิกนโยบาย หรือจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายเสียใหม่ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้รอบคอบยิ่งขึ้น (Dye, 2016)

## 3. แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เป็นเทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้กับสังคม กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาและรวบรวมผลการวิจัยต่าง ๆ ด้วยกระบวนการวิจัย และพิสูจน์หรือสรุปเป็นองค์ความรู้ ข้อค้นพบ นวัตกรรม อย่างเป็นระบบด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น การเป็นผู้ร่วมวิจัย การทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ การศึกษารายกรณี การศึกษาเอกสาร การทำวิจัยฉบับเล็ก เป็นต้น สำหรับการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน มีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ และบูรณาการเนื้อหาความรู้กับผลการวิจัยอย่างมีวิจารณญาณ การประเมินความเชื่อถือได้ของความรู้ อย่างมีเหตุผล ได้รู้จักการวางแผนในการทำงาน การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและการกำกับตนเองในการเรียนรู้ เกิดความเชื่อมั่นในศักยภาพในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายต่อตนเองจากประสบการณ์ตรงในการใช้กระบวนการวิจัย (Professional and Organizational Development Network of Thailand Higher Education, 2022)

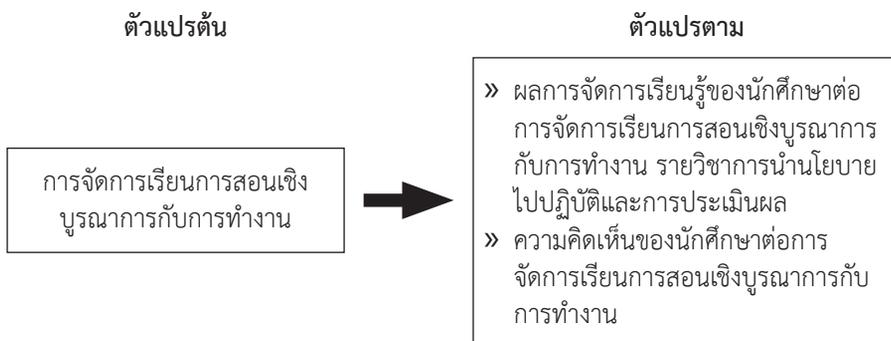
## 4. โครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG”

“โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมฐานรากหลังโควิดด้วยเศรษฐกิจ BCG (U2T for BCG and Regional Development)” หรือที่รู้จักกันในชื่อโครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นเจ้าของโครงการ ซึ่งมีการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยรัฐกว่า 70 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 20 แห่งทั่วประเทศ ตลอดจนภาคประชาสังคม หน่วยงานในพื้นที่ และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนโครงการ U2T for BCG เพื่อ

ยกระดับเศรษฐกิจฐานราก มีวัตถุประสงค์ในการจัดสรรบุคลากรที่มีศักยภาพทั้งที่ยังอยู่ในระหว่างการศึกษา หรือกำลังทำงานอยู่ในปัจจุบัน เพื่อช่วยเหลือชุมชนต่าง ๆ ให้มีการเติบโตและรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างยั่งยืน โดยผู้เข้าร่วมในโครงการนี้ต้องเข้าไปทำงานกับชุมชน “เป็นระยะเวลา 3 เดือน” ผ่านการใช้หลักการ BCG เพื่อเพิ่มรายได้ของแต่ละตำบลทั้งสิ้นร้อยละ 10 นับจากวันเริ่มโครงการจนวันสิ้นสุดโครงการ (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2022)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและประเมินผล โดยใช้โครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” เป็นขอบเขตสำคัญในการให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติกระบวนการประเมินผลเท่านั้น

**กรอบแนวคิด**



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

**วิธีการวิจัย**

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา และใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ในการวัดความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

สำหรับผู้ที่ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการรัฐกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 944-342 การน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 คน

**1. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ**

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการประมวลผล

การวิจัย มีการแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา และรายได้ต่อเดือนเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบหลายข้อ (Multiple Choice) ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

## 2. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การจัดการเรียนการสอนในระหว่างผู้เรียนลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตของอาจารย์ผู้สอนในระหว่างการทำกิจกรรม สำหรับในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มในทุกวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทั้งนี้ ในการบันทึกภาพถ่ายของผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยขออนุญาตผู้เข้าร่วมการวิจัยก่อนทุกครั้ง และรองนกว่าผู้เข้าร่วมวิจัยอนุญาต หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงจะดำเนินการบันทึกภาพถ่าย แต่หากผู้เข้าร่วมวิจัยไม่ประสงค์ให้มีการบันทึกภาพถ่ายใด ๆ ถือเป็นสิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัยในการปฏิเสธ ผู้วิจัยจะไม่คะยั้นคะยอหรือเชิญชวนให้บันทึกภาพถ่ายต่อไป โดยผู้เข้าร่วมสามารถตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้ รวมถึงการถอนตัวจากโครงการได้ อย่างไรก็ตามการนำเสนอเผยแพร่ผลการวิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อ หรือข้อมูลใด ๆ ที่สามารถระบุตัวตนของผู้เข้าร่วมวิจัยได้

หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ ผู้วิจัยได้มอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยใช้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม โดยก่อนเริ่มกระบวนการเก็บข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยได้ชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบอย่างถูกต้องให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ และผู้ช่วยวิจัยใช้รหัสแทนการเรียกชื่อในระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการระบุถึงตัวตนของผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกคำสัมภาษณ์ นอกจากนี้ จะไม่มีการเผยแพร่ผลการวิจัยที่มีข้อมูลที่ระบุถึงตัวตนของผู้เข้าร่วมการวิจัย แต่จะนำเสนอเป็นข้อมูลวิชาการในภาพรวมเท่านั้น และไม่มีการส่งต่อข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยไปให้กับบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

## 3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปประเด็น โดยการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของแต่ละบุคคลตามวัตถุประสงค์กรอบแนวคิดการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้โดยให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงทั้งในเชิงเหตุและผล

สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำผลที่ได้มาแปลผลทางสถิติ มีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

## เอกสารรับรองการวิจัยในมนุษย์

การพิทักษ์สิทธิให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกสบายใจ และรู้สึกไม่ได้รับความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยก่อนเริ่มกระบวนการวิจัยผู้ช่วยวิจัยต้องอ่าน “ข้อพึงปฏิบัติสำหรับการสัมภาษณ์/เก็บข้อมูล” ให้เข้าใจเสียก่อน จึงดำเนินการนัดหมายสถานที่และเวลากับผู้ให้ข้อมูล สำหรับขั้นตอนก่อนการสัมภาษณ์ ผู้ช่วยวิจัยมีการแนะนำตัว อธิบายชื่อโครงการวิจัย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ หลังจากนั้นดำเนินการขออนุญาตเพื่อการเก็บข้อมูล ผู้ช่วยวิจัยใช้เพียงการจดบันทึกระหว่างการเก็บข้อมูลเท่านั้น โดยไม่มีการบันทึกเสียงและบันทึกภาพของผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งขออนุญาตนำข้อมูลที่ได้ออกไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการโดยไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล ทั้งนี้ ในกระบวนการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 15-30 นาที ในช่วงระหว่างการสัมภาษณ์ หากมีข้อคำถามใดที่ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยรู้สึกอึดอัดใจ ไม่สบายใจในการตอบ ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถขามการตอบคำถามข้อนั้นได้ และมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ช่วยวิจัยทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการใช้บริการต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสมควรได้รับแต่อย่างใด ขั้นตอนหลังจากการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการปกป้องความลับข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัย ผู้ช่วยวิจัยได้มีการใส่รหัสผู้ให้ข้อมูล โดยไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล หลังจากนั้นผู้ช่วยวิจัยนำผลการศึกษามาให้ผู้วิจัย เพื่อดำเนินการสรุปผลในภาพรวม

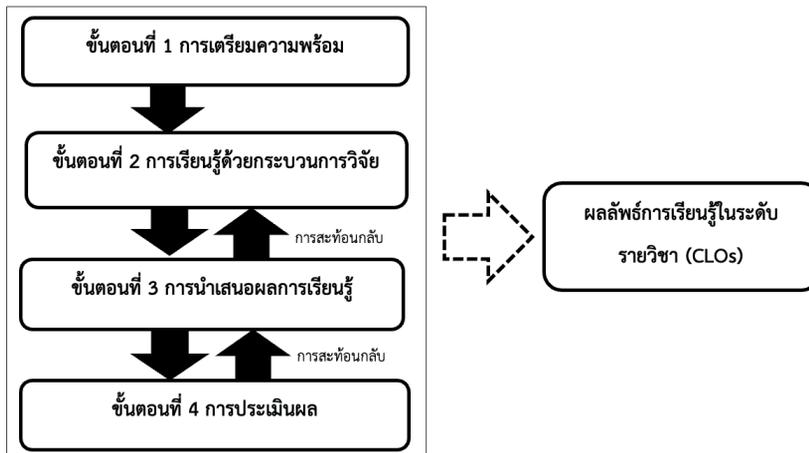
## ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรายวิชาการนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล” สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 เพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 อายุ 20 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมา คือ อายุ 21 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และอายุ 19 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 3,001-6,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา คือ น้อยกว่า 3,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 และ 6,001-9,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25

2. การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรายวิชาการนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล สำหรับรายวิชาการนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลมีการกำหนดผลการเรียนรู้ในระดับรายวิชา ที่สำคัญ คือ ผู้เรียนเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล (CLO1) ผู้เรียนสามารถประเมินผลในโครงการที่ได้รับมอบหมายได้ (CLO2) แล้วจึงนำผลการศึกษาที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนำเสนอในรูปแบบการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ (CLO3) รวมทั้งประยุกต์ใช้รูปแบบการสื่อสารเพื่อการนำเสนอข้อมูลทางการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบายในรูปแบบได้อย่างเหมาะสม (CLO4)

ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ดังกล่าว ผู้สอนจึงได้มีการนำกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรูปแบบของการปฏิบัติงานภาคสนามมาดำเนินการ โดยในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้สอนได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม 2) ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย 3) ขั้นตอนการนำเสนอผลการเรียนรู้ 4) ขั้นตอนการประเมินผล ดังแสดงขั้นตอนตามภาพที่ 2



ภาพที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

### ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนใช้การบรรยายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล หลังจากนั้นผู้สอนได้ชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่

#### 1.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ในระดับรายวิชา

CLO1: ผู้เรียนเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

CLO2: ผู้เรียนสามารถประเมินผลในโครงการที่ได้รับมอบหมายได้

CLO3: นำเสนอในรูปแบบการนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

CLO4: ประยุกต์ใช้รูปแบบการสื่อสารเพื่อการนำเสนอข้อมูลทางการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบายในรูปแบบได้อย่างเหมาะสม

#### 1.2 ลักษณะกิจกรรม

ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเป็น “ผู้ประเมินผลโครงการ” โดยผู้สอนได้มอบหมายให้นักศึกษาแบ่งเป็นกลุ่มย่อย มีสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คน เพื่อร่วมวางแผนการดำเนินงานการวิจัยประเมินผลโครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” ในพื้นที่ตำบลที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 7 ตำบลในเขตอำเภอเมืองตรัง ได้แก่ ตำบลนาพละ ตำบลทับเที่ยง ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลนาโยงใต้ ตำบลควนปริง ตำบลโคกสะบ้า และตำบลนาข้าวเสีย

### 1.3 ขั้นตอนการเรียนรู้

ผู้สอนประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ โดยผู้สอนอธิบายเกณฑ์การให้คะแนนรายบุคคล/รายกลุ่ม และซักถามความเข้าใจของผู้เรียน หลังจากนั้นผู้สอนจึงมอบหมายให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการลงพื้นที่

#### ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย มีกระบวนการที่สำคัญ คือ

##### 2.1 การเริ่มดำเนินการวิจัย

ผู้สอนให้ผู้เรียนเริ่มดำเนินการวิจัยตามที่กำหนดไว้ โดยผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและทำความเข้าใจข้อกำหนดสำคัญของการวิจัย

- 1) กลุ่มเป้าหมาย: ผู้ดำเนินโครงการ “มหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” ในพื้นที่ 7 ตำบล
- 2) พื้นที่เป้าหมาย: เลือกพื้นที่ตำบลเป้าหมาย โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้ (1) เป็นโครงการที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาคนเดียวกัน (2) เป็นพื้นที่ที่มีทั้งโครงการใหม่และโครงการต่อเนื่อง (3) เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองตรังเพื่อสะดวกในการลงพื้นที่
- 3) เครื่องมือ: ใช้เครื่องมือการประเมินผล CIPP Model ของ Stufflebeam เป็นกรอบสำคัญที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญในการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิตและผลลัพธ์ (Product)
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และแบบประเมินผล

##### 2.2 การดำเนินการวิจัย

ผู้เรียนลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติการภาคสนามในการดำเนินการวิจัย ด้วยการประสานงานพื้นที่ การสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ผลการประเมินผล รวมถึงอภิปรายข้อค้นพบด้วยความรู้จากเนื้อหาวิชา หรือบูรณาการจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ต่อชุมชน และการพัฒนาโครงการ

##### 2.3 การสรุปผลการวิจัย

ผู้เรียนรวบรวมและสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยประเมินผลตามรูปแบบที่กำหนด และเตรียมนำเสนอโครงการ

#### ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอผลการเรียนรู้

ผู้สอนกำหนดวัน-เวลาให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษารายตำบลหน้าชั้นเรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกลุ่มอื่น ๆ สามารถซักถามให้ข้อคิดเห็น ตลอดจนอภิปรายผลการศึกษาร่วมกัน จากนั้นผู้สอนจึงทำการสะท้อนคิดการเรียนรู้ (Reflection) เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ ผู้สอนและผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการวิจัย และเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาและเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

#### ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

ผู้สอนมีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ในหลากหลายมิติ ได้แก่ องค์ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ ด้านการวิจัยประเมินผล การปฏิบัติตามกระบวนการวิจัย เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการตั้งคำถาม ประโยชน์จากผลการศึกษาที่แต่ละตำบลได้รับ การทำงานเป็นทีม และการประสานงานเพื่อขอข้อมูลในพื้นที่ ซึ่งผู้สอนมีการให้ผู้เรียนได้ร่วมกันประเมินสมาชิกภายในกลุ่มด้วย

สำหรับผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล หากพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้ตามแนวทางของ Bloom's Taxonomy นั้น (Bloom, Engelhart, Furst, Hill, & Krathwohl, 1956; Anderson et al., 2001; Krathwohl, 2002) พบว่า นักศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ในแต่ละด้านตรงตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ดังนี้

**1) ทักษะด้านสังคม (Social Domain)** พบว่า ถือได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและส่งผลต่อการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ผลจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเป็นลำดับ ทั้งด้านการสื่อสารเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง การจัดการเพื่อทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของผู้เรียนว่า

“สิ่งที่รู้สึกมีความประทับใจเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ คือ ได้ฝึกความกล้าหาญมากขึ้น และฝึกการทำงานเป็นทีม (นักศึกษา A)

“ตลอดระยะเวลาของการทำวิจัย ได้เห็นถึงการร่วมมือร่วมใจกันของเพื่อนภายในกลุ่มจนทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รู้สึกภูมิใจมาก ๆ” (นักศึกษา B)

“การจะทำงานให้เสร็จได้ทันตามเวลา การทำงานกันเป็นทีมเป็นสิ่งสำคัญ หากมีทีมดีก็มีชัยไปกว่าครึ่ง” (นักศึกษา C)

“ความรู้สึกดีที่สุดของการทำวิจัยประเมินผลร่วมกัน คือ การมีกัลยาณมิตรที่ดี ไม่ใช่เฉพาะในกลุ่มของเราเท่านั้น แต่รวมถึงเพื่อนต่างกลุ่มที่ต่างช่วยกันแบ่งปันความรู้ วิธีการ ช่วยติดต่อ ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ซาบซึ้งเลยครับ” (นักศึกษา D)

**2) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)** พบว่า การที่ผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านสภาพแวดล้อมจริงเป็นการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทำหน้าที่เป็นเสมือนหนึ่งผู้ประเมินผลโครงการ จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎีและหลักการสำคัญเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลได้ ดังสอดคล้องกับผลการสะท้อนกลับจากผู้เรียน อาทิ

“การได้ร่วมประเมินโครงการจริง ๆ ทำให้ได้รับประสบการณ์และข้อมูลต่าง ๆ” (นักศึกษา E)

“การได้เรียนรู้รูปแบบการทำงานแบบเป็นระบบและมีการนำทฤษฎีหลักการมาประยุกต์ใช้งาน การทำงาน วางแผนงานต่าง ๆ ให้เป็นระบบและมีแบบแผนมากขึ้น (นักศึกษา F)

“การได้มีโอกาสในการลงพื้นที่จริง เพื่อเก็บข้อมูล ทำให้เกิดการเรียนรู้การทำผลิตภัณฑ์จากชุมชน” (นักศึกษา G)

“การได้มีการลงพื้นที่ และมีการวางแผนดำเนินงาน ได้ออกไปทำกิจกรรมข้างนอก มันรู้สึกสนุก” (นักศึกษา H)

“นอกจากการเรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาแล้ว ยังได้มีการลงพื้นที่กับเพื่อน ๆ เพราะเหมือนได้ไปเที่ยวค่ะ” (นักศึกษา I)

**3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)** ในส่วนของทักษะด้านนี้เกี่ยวข้องกับการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางการวิจัยประเมินผล ได้มีการฝึกทักษะ มีความรู้ความสามารถผ่านการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง การอภิปรายร่วมกันกับเพื่อนต่างกลุ่มในชั้นเรียน และการสะท้อนคิดการเรียนรู้จากผู้สอน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และมีการกระทำซ้ำเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยสอดคล้องกับผลการสะท้อนกลับจากผู้เรียน เช่น

“การจะทำงานในส่วนรวมได้เราต้องมีการคิดที่แปลกใหม่แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มหรือองค์กรที่เราได้ลงมือคิดและวางแผนในการที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ออกมาดีและมีคุณค่าที่ประทับใจมากคือ การคิดวางแผนกันในการที่จะผลิตสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ออกมาดีเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นการที่เราจะเป็นคนเก่งในเรื่อง” (นักศึกษา J)

4) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ในส่วนของทักษะด้านนี้เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสร้างค่านิยม ทศนคติ ความเชื่อ และคุณธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องใช้ระยะเวลาในการปลูกฝังให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตนั้น จะมีความมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสำเร็จการศึกษาและสามารถประกอบอาชีพในหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจได้ ดังนั้น ผู้สอนจึงได้พยายามสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม จัดสภาพแวดล้อมการทำกิจกรรมที่เหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมดังกล่าว รวมทั้ง “การเป็นข้าราชการที่ดี” เนื่องจากการวิจัยประเมินผล ถือได้ว่าเป็นการฝึกการปฏิบัติงานที่ผู้ปฏิบัติการประเมินต้องไม่มี “อคติ” ในการประเมินผล และต้องมีการตัดความคิดเห็นส่วนตัวออกไป ไม่นำมาเกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยข้อมูลที่ได้ต้องเป็นการประเมินตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น

“การได้มีโอกาสออกไปพบปะพูดคุยกับคนในพื้นที่ด้วยตัวเอง ทำให้เรากล้าพูด กล้าคุยกับคนแปลกหน้ามากขึ้น ซึ่งน่าจะส่งผลดีต่อการทำงานในอนาคต หากได้เป็นปลัดอำเภอหรือข้าราชการ” (นักศึกษา K)

“การได้ลงมือในการปฏิบัติงานจริง ได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการลงพื้นที่ เรียนรู้และปฏิบัติได้ ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงานเพื่อชุมชน สังคมในอนาคตได้” (นักศึกษา L)



ภาพที่ 3 การลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลตำบลนาพละ



ภาพที่ 4 การลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลตำบลควนปริง



ภาพที่ 5 การลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลตำบลนาข้าวเสีย



ภาพที่ 6 การลงพื้นที่เพื่อร่วมประเมินผลตำบลทับเที่ยง

**2. ผลระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล**

**ตารางที่ 1** ผลความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	Mean
1. การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.79	0.42	มากที่สุด
2. การช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหา	4.74	0.45	มากที่สุด
3. การทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในรายวิชาเพิ่มขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด
4. การฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน	4.68	0.48	มากที่สุด
5. การรู้สึกภูมิใจเมื่อได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยเป็นฐานให้ผู้ฟัง	4.68	0.48	มากที่สุด
6. การทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.68	0.48	มากที่สุด
7. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ได้รู้จักการทำงานเป็นทีมมากขึ้น	4.68	0.48	มากที่สุด
8. การช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.63	0.50	มากที่สุด
9. การทำให้ผู้เรียนชอบไปศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ของจริง	4.63	0.50	มากที่สุด
10. การช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.63	0.50	มากที่สุด
11. การทำให้รู้สึกภูมิใจเมื่อหาคำตอบในเรื่องที่สงสัยด้วยตนเอง	4.63	0.50	มากที่สุด
12. การช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนกระตือรือร้น	4.63	0.50	มากที่สุด
13. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น	4.63	0.50	มากที่สุด
14. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ได้รู้จักการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้น	4.63	0.50	มากที่สุด
15. การช่วยทำให้เกิดพัฒนาการทางสมอง	4.58	0.51	มากที่สุด
16. การทำให้เข้าใจเรื่องที่สนใจศึกษาได้ดี	4.58	0.51	มากที่สุด
17. การทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเป็นการเรียนที่สนุกและท้าทาย	4.58	0.51	มากที่สุด
18. การทำให้ผู้เรียนอยากศึกษาการทำโครงการเป็นฐานแบบอื่น มากยิ่งขึ้น	4.58	0.51	มากที่สุด
19. การทำให้ตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมเป็นช่วงเวลาที่ผู้เรียนรู้สึกว่าได้เรียนอย่างมีความสุข	4.58	0.51	มากที่สุด
20. การทำให้ผู้เรียนคิดว่านักศึกษาน่าจะได้เรียนรู้รูปแบบการจัดกิจกรรมลักษณะนี้ในทุกสาขาและทุกชั้นปีตามความเหมาะสมแต่ละรายวิชา	4.58	0.51	มากที่สุด
21. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่	4.58	0.51	มากที่สุด
22. การทำให้สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาการเรียนโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (การคิด วิเคราะห์ และหาคำตอบ)	4.53	0.51	มากที่สุด
23. การทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนมีระดับการเรียนอยู่ในเกณฑ์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่	4.53	0.51	มากที่สุด
24. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในภาพรวม	4.53	0.51	มากที่สุด
25. การช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีเหตุผล	4.47	0.51	มากที่สุด
<b>รวม</b>	<b>4.62</b>	<b>0.42</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X}=4.62$ ,  $S.D.=0.42$ ) โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ( $\bar{X}=4.79$ ,  $S.D.=0.42$ ) รองลงมา คือ การช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหา ( $\bar{X}=4.74$ ,  $S.D.=0.45$ ) และการทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในรายวิชาเพิ่มขึ้น การฝึกให้รู้จักการวางแผนในการทำงาน การรู้สึกภูมิใจเมื่อได้นำเสนอความรู้ที่ได้จากการทำโครงการเป็นฐานให้ผู้อื่นฟัง การทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน และการทำให้ผู้เรียนคิดว่าการเรียนด้วยวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีมมากขึ้น ( $\bar{X}=4.68$ ,  $S.D.=0.48$ ) ตามลำดับ

## สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล” นั้น มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการวิจัยประเมินผลเป็นฐาน ผลการศึกษาสามารถสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ทำให้นักศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้หลายด้าน ทั้งด้านสังคม ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย โดยเฉพาะทางด้านสังคม ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันทั้งการศึกษาในเชิงคุณภาพและในเชิงปริมาณ เนื่องจากการจะทำงานกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมายนั้น การร่วมมือของทีมนับเป็นปัจจัยที่สำคัญ เพราะจะช่วยผู้เรียนในการพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการเรียนด้วยตนเอง โดยเป็นรูปแบบที่เน้นการร่วมมือกันในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และยังเป็นทีมขนาดเล็กที่มีสมาชิกกลุ่ม 4-5 คนเท่านั้น ยิ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ค่อนข้างดี ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นในสังคมและเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพในสังคมได้ (Malawai, Choochom, & Peungposop, 2022) ถือได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการหนึ่งของนักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ที่ทำให้นักศึกษามีทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสอดคล้องกับการศึกษาของ Sinthuchai, Ubolwan, and Panidchakul, 2020; Taneerat, 2021 อย่างไรก็ตาม การที่ผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน สามารถส่งผลดีต่อนักศึกษาในด้านการสร้างโอกาสการมีงานทำได้อีกด้วย เนื่องจากทำให้นักศึกษาสามารถประยุกต์องค์ความรู้ทางวิชาการกับสถานการณ์จริงได้ (Jackson & Rowe, 2023) รวมทั้งสามารถเพิ่มความมั่นใจในตนเองและความสามารถในการจัดการตนเองให้กับนักศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายทางอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Mabungela & Mtiki, 2024)

นอกจากนี้ ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน รายวิชาการน่านโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการวิจัยเป็นฐานสอดคล้องกับการศึกษาของ Khumraksa and Rakhbambung (2022) ที่พบว่าความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานทำให้ช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถได้เป็นอย่างดี และเป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Wessels, Rueß, Gess, Deicke, & Ziegler, 2021) ดังนั้น การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน จึงเป็นแนวทางการศึกษาที่เน้นการบูรณา

การกิจกรรมการวิจัยเข้ากับกระบวนการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกระบวนการสืบค้นและค้นพบเพื่อเป็นวิธีการในการได้รับความรู้และทักษะต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น (Bartosh, Danko, Kanyuk, Hodovanets, & Myhalyna, 2023)

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน และอาจยกระดับสู่การทำหนังสือบันทึกข้อตกลงระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (MOU) เพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญโดยตรง

2. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานไปปรับใช้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของแต่ละรายวิชา ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง เพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรูปแบบอื่น อาทิ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ตามสภาพจริง การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมรรถนะเป็นฐาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ในแต่ละลักษณะ

2. ควรมีการนำการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน มาปรับใช้ในการกำหนดแนวทางสำหรับการบริการวิชาการชุมชนและสังคม เพื่อจะได้ก่อให้เกิดประโยชน์จากผลการศึกษาได้ต่อไป

## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการเผยแพร่จากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง ตลอดจนได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชตวุฒิ นิลละออ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและพันธกิจเพื่อสังคม และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา “โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล U2T for BCG” ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ตำบลนาพละ 2) ตำบลทับเที่ยง 3) ตำบลบ้านโพธิ์ 4) ตำบลนาโยงใต้ 5) ตำบลควนปริง 6) ตำบลโคกสะบ้า และ 7) ตำบลนาข้าวเสีย ที่ได้กรุณาอนุญาตให้นักศึกษาในรายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการวิจัยประเมินผลจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

## เอกสารอ้างอิง

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R., & Pintrich, P. R., ... Wittrock, M. C. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman
- Asawapoom, S. (2018). Thai education 4.0: New concept and trends of Thai education provision. *Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences*, 1(1), 1-11. Retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JRISS/article/view/133807> [in Thai]

- Ball, S. J. (1998). Big policies/small world: An introduction to international perspectives in education policy. *Comparative Education*, 34(2), 119-130. doi:10.1080/03050069828225
- Bartosh, O., Danko, D., Kanyuk, O., Hodovanets, N., & Myhalyna, Z. (2023). based learning in the education process of a higher education institution. *Revista Amazonia Investiga*, 12(64), 208-216. doi:10.34069/AI/2023.64.04.20
- Bloom, B. S. (Ed.), Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). *Taxonomy of educational objectives, handbook I: The cognitive domain*. New York: David McKay.
- Dye, T. (2016). *Understanding public policy* (15th ed.) New York: Pearson.
- Jackson, D., & Rowe, A. (2023). Impact of work-integrated learning and co-curricular activities on graduate labour force outcomes. *Studies in Higher Education*, 48(3), 490-506. doi:10.1080/03075079.2022.2145465
- Khumraksa, B., & Rakbamrung, P. (2022). Effect of research-based learning: Science student teacher's opinions on their learning outcomes according to the Thai higher education qualifications framework and environmental science learning achievement. *Journal of Research Unit on Science, Technology and Environment for Learning*, 13(1), 125-141. Retrieved from <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/JSTEL/article/view/13098> [in Thai]
- Krathwohl, D. R. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. *Theory Into Practice*, 41(4), 212-218.
- Mabungela, M., & Mtiki, V. (2024). Accelerating graduate employability through work-integrated learning. *Research in Social Sciences and Technology*, 9(1), 291-304. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/1477405>
- Malawai, N., Choochom, O., & Peungposop, N. (2022). Student teamwork: causal factors, suggestions for research. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), 425-438. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/252945> [in Thai]
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2022). *U2T for BCG project*. Retrieved from <https://www.bcg.in.th/news/what-is-u2t-for-bcg> [in Thai]
- National Statistical Office. (2021). Definition of higher education. Retrieved from <https://statstd.nso.go.th/definition/projectdetail.aspx?periodId=47&defprodefId=569> [in Thai]
- Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council. (2022). *Sustainable development goals-SDGs*. Retrieved from <https://www.nxpo.or.th/th/8081> [in Thai]
- Prachyapruit, A. (2017). Development of teacher preparation model to serve education 4.0. *Romphruek Journal*, 35(3), 101-136. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphruekj/article/view/117141> [in Thai]
- Professional and Organizational Development Network of Thailand Higher Education. (2022). *Research-based Learning*. Retrieved from <https://active-learning.thailandpod.org/learning-activities/research-based-learning> [in Thai]
- Sinthuchai, S., Ubolwan, K., & Panidchakul, K. (2020). Team-based learning: Implementing in learning and teaching. *Journal of Health and Nursing Research*, 36(3), 273-283. Retrieved from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bcnbangkok/article/view/247010> [in Thai]
- Smith, C., Ferns, S., & Russell, L. (2014). *The impact of work integrated learning on student work-readiness*. The Office for Learning and Teaching.
- Taneerat, W. (2021). Effectiveness of work-integrated learning model: Case study on project formulation and policy analysis course. *Journal of Education and Innovative Learning*, 1(2), 141-156. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jei/article/view/248826> [in Thai]
- United Nations. (2022). *Sustainable development goals (SDGs)*. Retrieved from <https://sdgs.un.org/goals>

- Wessels, I., Rueß, J., Gess, C., Deicke, W., & Ziegler, M. (2021). Is research-based learning effective? Evidence from a pre–post analysis in the social sciences. *Studies in Higher Education*, 46(12), 2595-2609. doi:10.1080/03075079.2020.1739014
- Yamnun, S. (2004). *Cooperative education: Educational management model for economic security*. Bangkok: National Defence College. [in Thai]
- Yawai, A., & Vongchavalitkul, N. (2019). Development of learning outcomes by creating a learning environment based on working in real conditions. *Journal of Education Studies*, 47(Suppl.2), 407-427. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EDUCU/article/view/232664> [in Thai]